

BUSKERUD
FYLKESKOMMUNE

RAPPORT FRA ARKEOLOGISK
REGISTRERING

Oppen sikt

2024/6073 Ringerike kommune

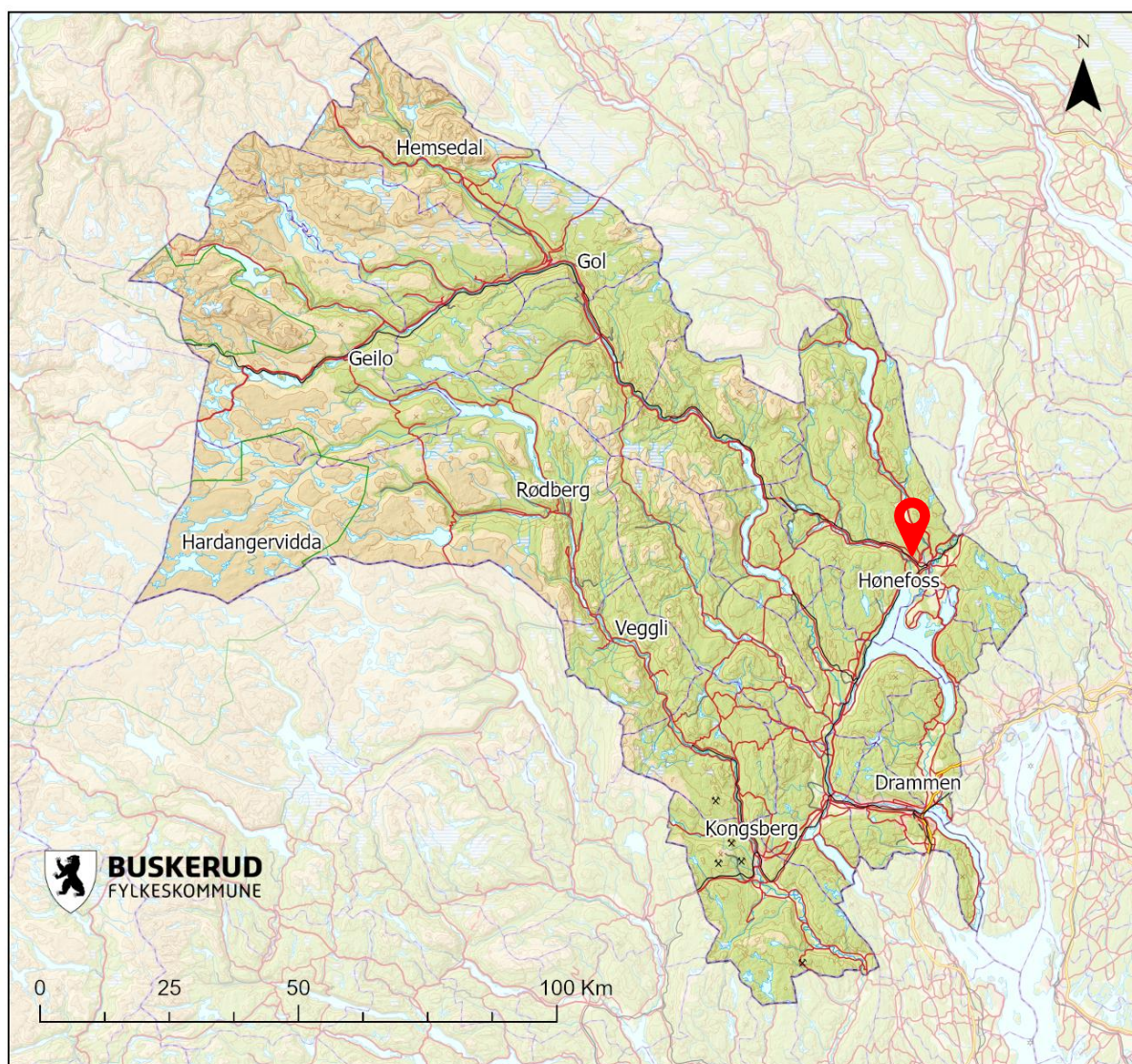

Buskerud fylkeskommune
Kulturarv
januar 2025

Saksnavn	Oppen sikt		
Saksnummer	2024/6073 (tidl. 2023/39737 i Viken fylkeskommunes arkiv)		
Kommune	Ringerike		
Gårdsnavn – gnr./Bnr.	52/4		
Tiltakshaver	Oppen Sikt AS		
Utført av	Periode	Type arbeid	Timer
Frank Halvar N. Røberg	13.08.24	Forarbeid	6
Frank Halvar N. Røberg	14.08.24	Feltarbeid	7,5
Frank Halvar N. Røberg	20.01.25	Etterarbeid	7,5
Sum			21
Faglige konklusjoner		Type	Askeladden-ID/antall
-	Automatisk fredet kulturminne		-
-	Ikke automatisk fredet kulturminne		-
-	Fra før kjent kulturminne		-
Naturvitenskapelige analyser		Antall	
C14-dateringer		-	
Vedartsbestemmelser		-	

Innhold

BAKGRUNN FOR REGISTRERINGEN.....	5
SAMMENDRAG	5
OMRÅDEBESKRIVELSE	6
KULTURMINNER I OMRÅDET	7
METODE.....	8
<i>LiDAR.....</i>	8
REGISTRERINGEN	9
KONKLUSJON	10
VEDLEGG.....	11
Fotoliste.....	11

Figur 1: Tiltaksområdet ligger i Heradsbygda, Ringerike kommune, Kartgrunnlag: Kartverket, lisens CC BY-NC 4.0

Bakgrunn for registreringen

I forbindelse med en reguleringsplan for utvidelse av boligfelt på Oppenåsen i Heradsbygda, Ringerike kommune, gjennomførte Buskerud fylkeskommune en arkeologisk registrering høsten 2024. Formålet med planen er å legge til rette for småhusbebyggelse, adkomstveier til planområdet, samt gangatkomst fra Heradsbygdveien i sør til turstinettverket i marka mot nord. Planområdet har et totalareal på cirka 36 dekar, og tiltakshaver er Oppen Sikt AS.

Fra tidligere har fylkeskommunen ikke opplysninger om automatisk fredete kulturminner i planområdet. På grunn av de topografiske forholdene og enkelte terrengformasjoner synlige på Lidar-kart, som kan indikere menneskeskapte anlegg, ble det imidlertid vurdert at det var potensial for å gjøre funn av automatisk fredete kulturminner i planområdet.

Fylkeskommunen fant det derfor nødvendig å gjennomføre en arkeologisk registrering, som er hjemlet i kulturminnelovens § 9. Utgifter til slik granskning må dekkes av tiltakshaver, jf. kulturminnelovens § 10.

I Norge er det satt et skille ved året 1537, ved middelalderens slutt. Alle kulturminner eldre enn 1537 er automatisk fredet ifølge kulturminneloven. Dette betyr at de er fredet i seg selv, uavhengig av om de er kjent for folk eller ikke. Loven omfatter alle fysiske spor etter mennesker, som for eksempel gjenstander, boplasser, gravminner, produksjonssteder og dyrkingsspor. Det samme gjelder alle samiske kulturminner fra 1917 eller eldre, og alle skipsfunn og skipslaster som er eldre enn 100 år. Kulturminner fra etter 1537 kalles nyere tids kulturminner. Disse er ikke automatisk fredet.

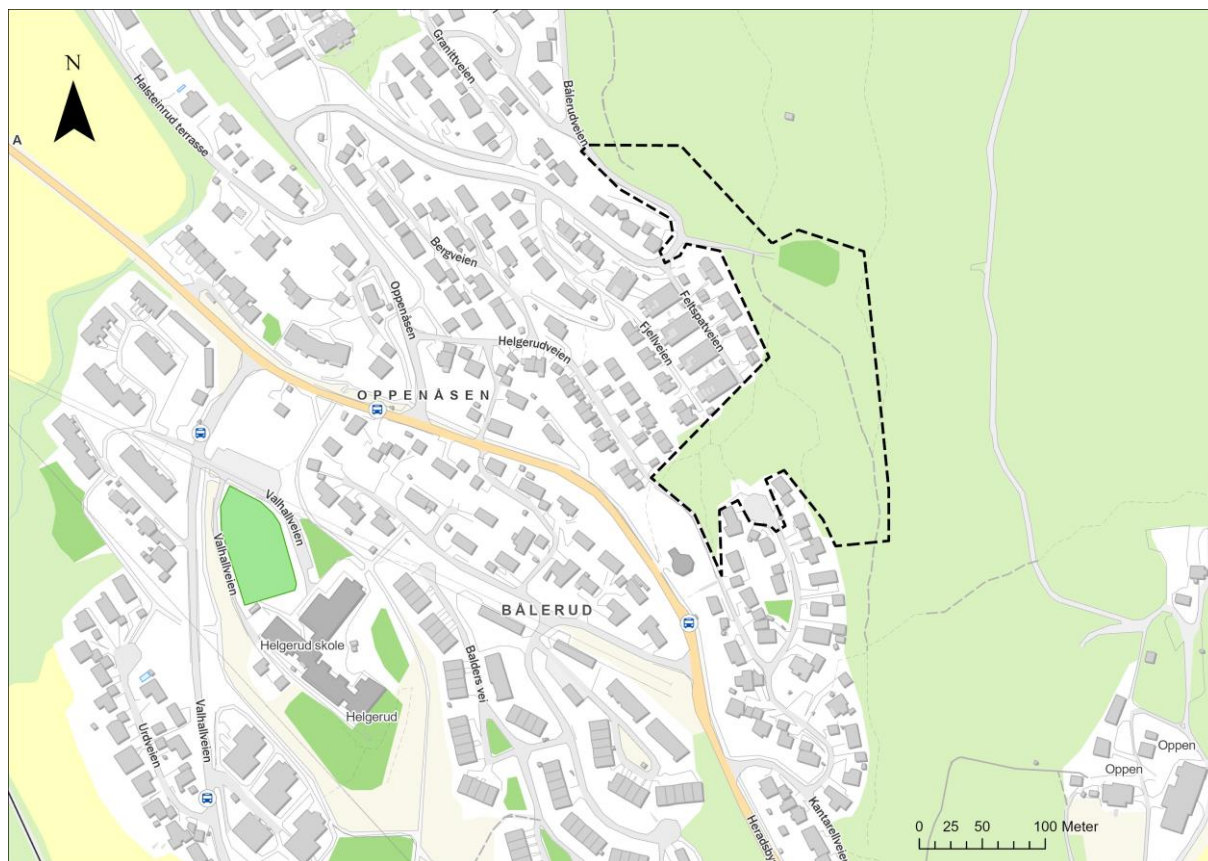
Fylkeskommunen har myndighet til å fatte vedtak etter kulturminnelovens § 8, 1. ledd og § 8, 4. ledd. Dette innebærer at fylkeskommunen i enkelte tilfeller kan frigjøre enkeltstående kulturminner av en vanlig forekommende type direkte under feltarbeid. Dersom det blir aktuelt å benytte seg av dette i det gjeldende planområdet, vil vi ta kontakt under registreringen for å avgjøre om eventuelle registrerte kulturminner kan undersøkes umiddelbart. Forutsetningen er at dette skjer innenfor gjeldende budsjett, og at det ikke overstiger to dagsverk i felt og to dagsverk til etterarbeid. Kulturminnene vil da bli frigjort uten krav om ytterligere arkeologiske undersøkelser senere.

Sammendrag

Buskerud fylkeskommune, Seksjon for kulturarv, gjennomførte den arkeologiske registreringen i forbindelse med reguleringsplanen for utvidelse av et boligfelt på Oppenåsen i Heradsbygda, Ringerike kommune. Feltarbeidet ble utført av arkeolog Frank Halvar N. Røberg, og registreringen ble gjennomført ved overflatebefaring. Under registreringen ble det ikke funnet automatisk fredede kulturminner eller kulturminner fra nyere tid. Inkludert kjøring, for- og etterarbeid tok registreringen 21 timer.

Områdebeskrivelse

Tiltaksområdet ligger på Oppenåsen i Heradsbygda, omtrent 3,5 km fra Hønefoss sentrum i Ringerike kommune. Området mellom boligfeltene ved Feltspatveien og Kremleveien er svært bratt og heller mot Heradsbygdveien.

Figur 2: Tiltaksområdet, markert i svart.

Det finnes stort sett ingen flate områder innenfor tiltaksområdet, med unntak av fotballbanen og et område sørvest for denne (fig. 4). Ellers er terrenget kupert og til dels bratt og ulendt. Undergrunnen i planområdet består hovedsakelig av fjell. Vegetasjonen er lav og består av mose, lyng og kratt, mens trærne i området primært er bjørk, furu og gran.

Figur 5: Det er flere kulturminner i området.

Det er registrert en automatisk fredet bosetningslokalitet (ID 91699) cirka 350 meter sørøst for tiltaksområdet. I tillegg er to kokegroper funnet nord for lokaliteten ID 91699 på samme dyrkede mark, med ID-nummer 91699-1 og 91699-2. Tidligere ble det registrert en fangstgrop (ID 72805-1) ca. 180 meter sør for tiltaksområdet, men denne ble ikke gjenfunnet ved senere kontrollregistreringer. På grunn av terrengets beskaffenhet og undergrunnens art ble fangstgropen avskrevet som kulturminne. Videre, 315 meter øst for tiltaksområdet, finnes det en hustuft (ID 133193-1) fra nyere tid, som ikke er fredet.

Kulturminner i nærområdet		
Askeladden ID	Kulturminnetype	Datering-vernestatus
91699	Bosetnings-/aktivitetsområde: 11 kokegroper	Jernalder - automatisk fredet.
91699-1	Kokegrop	Jernalder - automatisk fredet.
91699-2	Kokegrop	Jernalder - automatisk fredet
72805-1	Fangstgrop- ikke gjenfunnet	Ikke fredet
9577	Hustuft	Ikke fredet

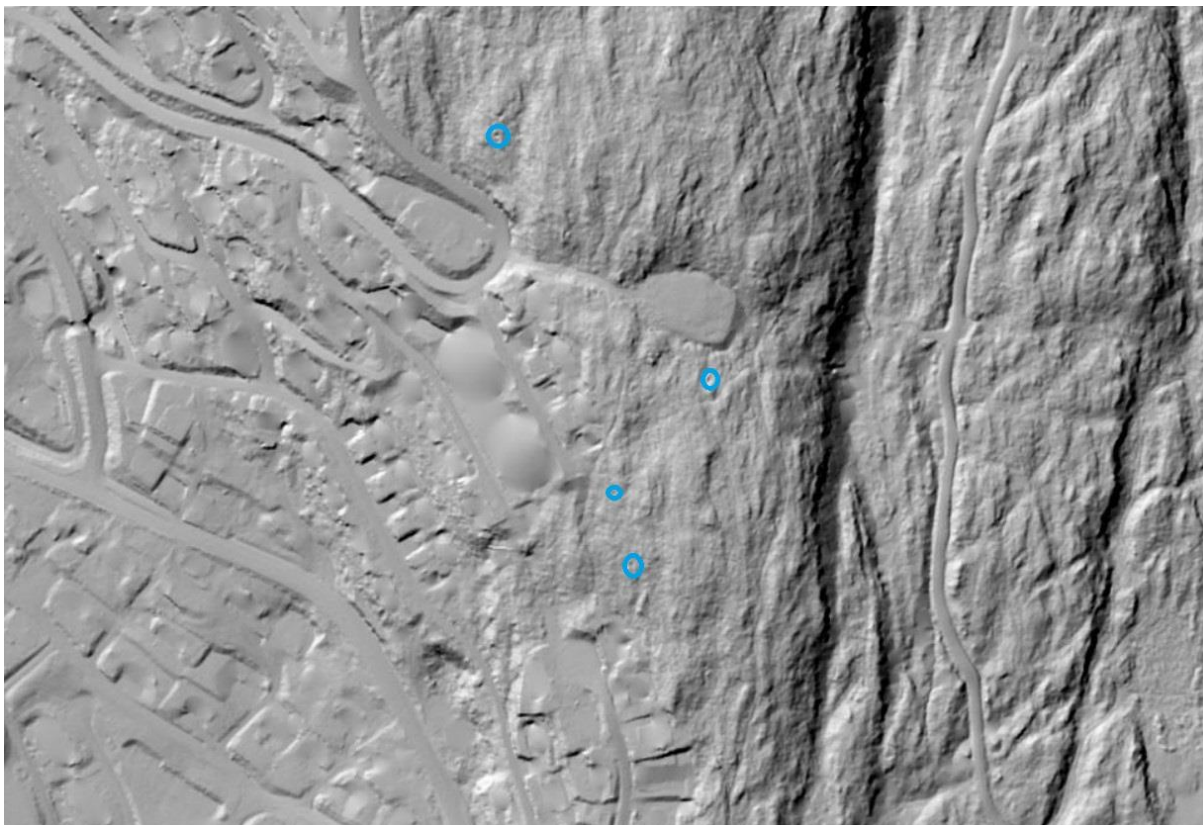
Figur 6: Tabellen viser lokaliteter funnet i området, jf. fig. 5.

Metode

Undersøkelsen ble utført ved hjelp av visuelt overflatesøk, og gransking av tilgjengelige LiDAR-data. Som dokumentasjon ble det tatt digitale bilder.

LiDAR

I forkant av prosjektet studeres høydekart utarbeidet fra flybåren laserskanning av området (LiDAR). På kartene kan terrengformasjoner framstå som høyder og groper. Disse kan være menneskeskapte gravhauger, kullgroper, tjæremiler, kullmiler, kullgroper, hulveier mm. Kartene viser imidlertid ikke med sikkerhet hva terrengformasjonene er, og ikke alle kulturminner kommer frem i LiDAR (fig. 7). I slike tilfeller må terrenget derfor befares.

Figur 7: Lidar brukes for å identifisere punkter av interesse som sjekkes under registreringen.

Registreringen

Registreringen begynte på den nordlige siden av tiltaksområdet, hvor vegetasjonen består av åpen furuskog med små trær. Etter å ha fullført dette området, fortsatte overflatesøket sørover, hvor terrenget blir mer ujevnt og bratt. Det ble forsøkt å grave prøvestikk, men det var veldig lite jordmasse. Undergrunnen består for det meste av fjell i mesteparten av området.

Det er flere turstier innenfor området. Overflatesøket fortsatte med å undersøke noen formasjoner som var synlige på Lidar-kartet. Etter å ha sett på alle punktene som var synlige på Lidar, ble det konstatert at alle var naturlige terrengformasjoner. Resultatet av undersøkelsen var at det ikke ble funnet automatisk fredede kulturminner eller kulturminner fra nyere tid innenfor tiltaksområdet.

Figur 8: Området nord i tiltaksområdet består av åpen furuskog.

Konklusjon

Buskerud fylkeskommune gjennomførte en arkeologisk registrering i forbindelse med reguleringsplanen for utvidelse av et boligfelt på Oppenåsen, Heradsbygda, Ringerike kommune. Registreringen, utført høsten 2024 av arkeolog Frank Halvar N. Røberg, omfattet en grundig overflatebefaring basert på LiDAR-data og visuelle undersøkelser.

Under registreringen ble det ikke funnet automatisk fredede kulturminner eller kulturminner fra nyere tid. Terrenget viste seg å være utpreget bratt og skrint.

Det er imidlertid viktig å understreke kulturminnelovens § 8, annet ledd, som pålegger meldeplikt ved uforutsette funn. Dette sikrer at eventuelle kulturminner som skulle oppdages under fremtidig arbeid, blir ivaretatt i samsvar med gjeldende regelverk.

DRAMMEN 20.01.2025

Frank Halvar N Røberg

Arkeolog

Vedlegg

Fotoliste

Fotoliste				
ID	Beskrivelse	Retning	Dato	Signatur
IMG_3277	Nord i tiltaksområdet er det åpen skog med små furutrær.	SV	14.8.24	FR
IMG_3278	Nord i tiltaksområdet er det åpen skog med små furutrær.	NV	14.8.24	FR
IMG_3280	Fotballbanen ligger innenfor tiltaksområdet og er et av de få flate områdene der.	Ø	14.8.24	FR
IMG_3281	Natur	Ø	14.8.24	FR
IMG_3377	Det finnes flere stier innenfor tiltaksområdet.	S	14.8.24	FR
IMG_3380	Bilde tatt fra Heradsbygdveien 35 mot tiltaksområdet.	NØ	14.8.24	FR